

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Sibiu, 14 Martiu, 1884.

Fundamentul vieții noastre naționale este poporul, sau cu domnul Cogălniceanu vorbind „țeranul este talpa țerei”. Acest adevăr va trebui să fie recunoscut de toată suflarea românească. Și în adevăr el și este recunoscut. Întreagă țiaristica noastră — și cea dela sine și prin sine liberală națională botzată, — și cea reacționară — prin care după cum se dice și se scrie se dejosese națiunea noastră — întreagă țiaristica noastră în numele poporului se sbuciumă, pentru el și sub firma lui se trag în tină bărbații națiunii noastre, pentru el și sub firma lui s'a dechiarat infalibilitatea politică a unor oameni, pentru el și sub firma lui ne spalăm rufele înaintea lumii culte, ca ea să aibă din ce și pentru ce să ne osândească. Da, în numele țeranului se face politica „en gros,” soartea lui provoacă ori ce impuls al inimei Gazetarilor nostri din toate colțurile patriei, și puținii sunt oamenii, cari punând la o parte ambițiunea personală, — isvorul tuturor relelor — și reflectând cu inima curată la realitate, să pipăie și să vadă unde este buba, pericolul, și care este calea mântuirii. Da, puținii sunt oamenii, pe cari i doare inima de ticăloasa soarte a poporului nostru. Și ea este tare ticăloasă, și bătaia lui Dumneșeu nu va întârzi, dacă nu vom lua în mână noastră soartea poporului, ca în loc de politică fantastică, care tare seamănă a reclamă cu toba cea mare, se vedem ca să salvăm pre acela, în numele căruia vorbim multe multe, și pentru care facem puține, puține, ca să nu dic aproape nimica.

În numerii 25, 27, 29 și 30 ai țiarului nostru din anul curent am publicat o lucrare interesantă și de tot instructivă: „Darea de seamă asupra broșurei „Aretarea despre spitalul din Baia de Criș din anul 1882 de Dr. Aureliu Adam dr. de medicină și chirughie etc. tip. la Hirsch, Deva 1883”.

Stimabilul nostru corespondente a făcut mari servicii națiunii prin darea aceasta de seamă. În adevăr trist tablou ne înfățișează populațiunea în Zarand și mult a trebuit să fie fost negles acest popor, ca să ajungă la trista stare în care ni se prezintă el astăzi.

Crunt ne plesnesce realitatea și amară satiră varsă ea asupra amărăciunii cu care luptăm sub firma țeranului. Neobservată de noi și poate neconsiderată s'a furișat în poporul nostru imoralitatea, și ea astăzi ni se prezintă ca cangrenă adânc înrădăcinată în corpul națiunii noastre. Și noi nu putem ști care rău e mai periculos, decădița populațiunii atât de repentin sau selbatica imoralitate cu hidoasele ei fiice. Ambele au prins rădăcini, au infectat sângele și moralitatea poporului și acuma se transplantă din generațiune în generațiune.

Reflectăm pre cetitorii țiarului nostru la tabela din Nr. 25. Ea vorbesce eclatant și ne umple de fiori. Din 1872 începând cangrena primejdiioasă a mers tot progresiv și numărul syphiliticilor la 1882, adică la 10 ani se duplică. Nu mai puțin infioratoriu este soiul boalelor cari bântue pre țeranul nostru. În 11 ani dintre 4439 de bolnavi 1856 au suferit de syphilitică. Cifrele se vorbească, căci noi tăcem.

Ce vom dice apoi asupra tristului tablou despre moralitatea țeranului. A auți că s'a înrădăcinat în poporul nostru beția în gradul cum ni se prezintă ea în comitatul Zarandului, e ceva îngrozitoriu. Te umple însă de spaimă, chiar și ca afirmațiune, decădița femeii române zgrăvită de corespondentele nostru. Dacă s'a încuibat și în femeie beția, isvorul tuturor relelor, atunci „periculum in mora” și cu o și mai curând trebuie să ne întrebăm: ce e de făcut?

Scăderea populațiunii se aduce în legătură cu aceste rele incuibate în sinul țeranului nostru, și nu fără cuvânt. Basa poporului nostru este, a fost și va fi moralitatea. Ea l-a susținut în trecut, pe ea zidim noi astăzi, și ea ne va susține și în viitoriu. Scăderea repentină a populațiunii să în direct ra-

port cu decădița morală, și aceasta ar fi de ajuns ca să ne tragem seama cu noi înșine.

Atragem atențiunea țiaristicii noastre asupra rului signalizat din Zarand. E bine că oamenii cu inimă ni lau signalizat. Noi credem că bine ar fi când presa română s'ar ocupa mai îndetain cu starea igienică a poporului nostru, ca să ne cunoascem adevărata basă, să scim cum stăm cu talpa căsei. În privința aceasta mare serviciu ne-ar face preoții, învețatorii și ceealaltă inteligență a noastră, care vine mai des în contact cu poporul. Apelăm la cunoscutul și mult probatul zel al țiaristicii noastre. „Gazeta Transilvaniei” ne-ar putea da cele mai autentice date statistice de prin Sat-mare, Selagiu, Mara-mureș și câmpia Transilvaniei, fiind ea mai lătită pe acele locuri. Fratele din Timișoara ne-ar face cunoscuți cu granița militară, Banatul și părțile Crișului. „Observatorul” și „Viitoriul” ar întregi pe aceste două în mod însemnat. „Biserica și Scoala” din Arad după poziția ei ar putea face serviciile cele mai însemnate. În fine țiarul nostru ar îmbrățișa pe credincioșii nostri și cu chipul acesta ne-am câștiga date positive despre starea poporului nostru, și poate ne-am orienta mai cu siguranță în lucrările noastre.

Pericolul este mare și el este comun. Noi putem fi de păreri contrarie în direcțiunea politică, ne putem combate cu inverșunare, sau moderațiune, după cum ne taie capul și ne permite gradul de cultură. Putem să ne disgustăm unul de altul în-cât se nedorim unul altuia moartea, nu vom fi desbinați însă nici odată în ce privește starea higienică și morala a țeranului, care e basa tuturor lucrărilor, nisuițelor, aspirațiunilor și idealului nostru. Apelăm încă odata la țiaristica noastră, signalisând pericolul comun, care amenință basa existenței noastre.

Un răsuneț

din părțile banatice la articolul publicat în Nr. 29 al „Telegrafului Român.”

Lângă Timișoara în 13/25 Martie 1884. Domnule Redactor! Se dice, și se recunoaște în genere, că mai mulți ochi vîd mai multe și că de multe ori mai bine vîd și judecă lucrurile cei ce stau departe decăt cei ce se află în apropiere fiind acestia preocupați de focul luptei. Aceasta este impresiunea, ce o a făcut asupra mea articolul Dvoastre publicat în Nr. 29 al „Telegrafului Român” din anul curent în partea, carea privește conferința electorală, ținută la Timișoara.

Lupta electorală, ce agită întreaga țară nu ne lasă nici pre noi cei dela sate să ne vedem numai de lucrurile și necasurile noastre; ci vrînd nevrînd ne silesce a ne ocupa și noi din când în când de politică. Este adevărat, că ocupațiunile noastre nu ne permit a face minuni pre acest teren; dar să me ierte ori cine — dacă cutez a afirma, că nimenea în lume nu simte și nu poate simți nici odată mai bine consecințele unei politice bune, sau rele, decăt țeranul și cel ce trăește și muncesce alătura cu el. Noi cei dela sate plătim dările cele multe, noi simțim mai bine părțile bune și rele ale administrației și justiției, precum și toate dispozițiunile guvernului și autorităților din țară. De aceea sperez, că nu mi se va lua în nume de rău, dacă cutez a mi ridica glasul și a spune câte o vorbă două domnilor nostri dela orașe, cari ne fac programe și ne provoacă să le esecutăm.

Lucrul bun se judecă totdeauna după rezultate. Acum rezultatele politice domnilor nostri dela Timișoara dela anul 1865 încoace se vîd, și dacă faptele nu înșeală, cred că nici judecata, basată pre ele, nu poate fi falsă.

Betrânii ne spun, că bune zile a trăit odinoră poporul românesc aici în Banat. Acum însă lucrurile s'au schimbat, și pre unde umbla odată plugul românului, acum ară și seceră neamful; și precum ne spune și „Luminătorul” nostru în fiecare numer, acum am s'erăcit și tăbărit, și ne merge cât se poate mai rău cu toate.

Și bine ne spune „Luminătorul.” Așa este. Pre când le spune acestea atât de nimerit, pre atunci adese stăm, și ne mirăm, că nici dl Rotariu, nici alți gazetari și fiscați de principiele densusului, nu ne luminează, și nu ne arată în programele lor politice, că ce să facem, și ce să începem ca să ne meargă lucrurile mai bine.

Mie mi se pare, că cu programa de astăzi dela Timișoara o vom păți tocma așa ca și cu cea dela 1869, a căreia fructe atât de bine le simțim astăzi.

La anul 1869 ne spunea „Albina” și dl Babeș să stăm morțiș pre lângă programa făcută de domni nostri adunați la Timișoara, și să votăm cu candidații, cari ne spun între altele după acea programă, că vor grijii de independența Croației, de întreținerea amicitiei cu serbi, de sufragiul universal și de alte multe; ear astăzi ne spune dl Rotariu și „Luminătorul,” că în cercurile, în cari sunt românii în maioritate să votăm pre candidații români cu programa din Sibiu din 1881, ear unde sîntem în minoritate să grigim din rășputeri să nu pice cumva vr'un candidat al opozițiunii maghiare moderate.

Când am auțit și această programă pre aici pe la sate, noi, cari nu sîntem inițiați în firele politice înalte, gîndeam, că dl Rotariu și conșoții au făcut vr'o înțelegere cu acei opoziționali maghiari, și lupta noastră pentru candidații lor se va rășplăti cu vre-o îmbunătățire a sortii poporului. Mărturisesc însă, că amar ne-am vîdut înșelați, când am cetit în „Telegraful Român”, că acei opoziționali nici nu vreau să scie nici să stea în vorbă cu noi, dacă sînt drepte cele reproduse acolo din „Pesti Napló”.

La anul 1869 am ascultat toți de „Albina” și de dl Babeș. Am făcut așa precum ni s'a dis, ear rezultatul, ce nu se poate tăgădui a fost, că ne-am făcut dușmane cu voia toate autoritățile din țară. Nu se uită astăzi nimenea cu ochi buni la noi, precum bine scie și ne spune și dl Rotariu; și pentru ce? Pentrucă toți ne spun că ne-am aliat cu sêrbii cu croații, agităm în afară și sîntem dușmani statului unguresc. Ei bine, credința mea și a multora de pe aici este, că nu este interesul nostru, ca să se susțină și pe mai departe această stare de lucru, de oare-ce precum în cei 15 ani trecuți a trebuit să indure multe poporul românesc de dragul domnilor nostri față de sêrbi și de croați: tocmai așa o vom păți și acum cu programa de astăzi dela Timișoara.

Faptele și suferințele din trecut ale poporului românesc de aici ne spun și demustră, că n'a sgodit-o dl Babeș la anul 1869, când a pus în programă, că să ținem cu sêrbii, pe cari bine îi cunoșeam și atunci ca și acum din biserică, și mai cu seamă din cauza despărțirii ierarchice; și mai departe să grigim de croați, cari de atunci și până astăzi n'au ridicat nici un singur cuvînțel nici în dietă nici aiurea pentru cauza românească. Tocmai așa ni se pare, că n'a sgodit-o nici dl Rotariu cu programa sa de astăzi, când ne mână tot pe aceași cale și direcțiune.

Ca să fiu bine înțeles, declar, că noi bănățenii am ținut, și ținem mult la domni Babeș și Rotariu, le stimăm bunele intențiuni, și le scim aprețului și zelul și diligența ce desvoaltă; dar să me ierte, dacă îmi permit a declara pe basa faptelor întemplate, că precum gresite au fost prevederile dlui Babeș la 1869, tocmai așa se poate conchide cu siguranță, că greșite sunt prevederile dlui Rotariu cu programa de astăzi. Apoi dacă ne-am înșelat odată, și am mers pe o cale carea s'a constatat deja, că a fost greșită, cred că nu este bine și nu este în interesul românului, ca numai el să nu învețe nici din pățania lui și să meargă și mai departe pe o cale, carea nu-l duce la nici un fel de scop.

Se poate însă foarte ușor, că eu și cei de o credință cu mine să ne înșelăm și greșite să fie combinațiunile noastre. Chiar pentru aceasta doresc ca să fim luminați, deci rog pe dl Rotariu să ne arete cât mai limpede, că ce garanția ne dă densusul prin programa sa de o îmbunătățire a soartei

poporului, care nu mai poate suferi starea de astăzi ca să ne închinăm și mai departe și să lucrăm din respecturi la executarea acelei programe.

Până atunci însă să ne ierte dacă constat aci, că bine a judecat „Telegraful Român” asupra conferinței din Timișoara, și nimerite sunt concluderile și vederile ce desvoaltă în numărul amintit față cu ținuta noastră la alegerile ce ne stau la ușă.

Bine ar fi dacă ar înțelege aceasta și domniile noastre din Timișoara, că timpul iluziunilor a trecut și poporul dela sate asceaptă îmbunătățiri reale. Deci ascultând sfaturile „Telegrafului Român” care cred că nu me înșel, a veștă și judecat mai bine cele petrecute la Timișoara, decât domniile noastre de acolo — „să ne folosim de împregiurările date, și să ne dăm pre lângă cei ce sunt dispuși a ne respecta drepturile și tot de odată sunt și în stare a ne face îmbunătățiri.”

O astfel de politică ni-o dictează atât înțelepciunea noastră de viață, cât și starea, în carea se află poporul nostru; ear situațiunea ni se arată favorabilă mai cu seamă în considerarea luptei celei inverșunate ce s'a încins astăzi ca nici odată între partidele maghiare din dietă.

Să cumpenim deci bine și fără preocupățiune lucrul, și dacă iubim poporul să facem numai aceea ce ne dictează îmbunătățirea soartei lui viitoare.

Un bănăfan.

Revista politică.

Sibiu, 14 Martie 1884.

După cum cetim în diarele din capitală, românii din comitatul Mureș-Turda au ținut Sâmbăta trecută conferință electorală în Reghin și s'au organizat alegându-și comitete de acțiune. Meritorice n'au decis nimica, rezervându-și votul până conferința generală, care va decide ținuta românilor față cu viitoarele alegeri.

Italia începe a lua rubrică permanentă în revista diarelor europene. Ministrul Dépretis a murit, trăiască ministrul Dépretis. Aceasta este variațiunea situațiunii încât privește pe Roma italienilor. Lucruri mari și însemnate se prepară, însă și în Roma papilor. Diarele papale discută cu multă amărăciune eventualitatea mutării rezidenței din Roma. Unde e papa, acolo e buricul pământului — așa rezonază diarele ultramontane. Lumea crede, și noi împreună cu ea, că Părintele Leo XIII, va cumpani bine lucrul înainte de a se decide a părăsi Roma.

Despre schimbarea ministeriului în România circulă scirile cele mai variate. Vinerea trecută s'a scris diarelor din Viena că domnul Cogălniceanu ar dori se între în ministerul Brătian. Diarele de eri ne aduc scirea că se va forma guvern nou sub presidenția domnului Sturdza, în care vor intra domniile Carp, Negruzi și Maiorescu. Diarele din Viena se provoacă la „*Indépendance Roumaine*” ca la isvor nu prea autentic. Ca sciri vor fi având și acestea locul lor.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Brașov, 25 Februarie v. 1884. La două reuniuni ale românilor brașoveni. (Începere). Lipsindu-i și mijloacele, se vedu silit a-și căuta de acestea la alte locuri.

S'a adresat cu o rugare la societ. „Transilvania din Bucuresci. Aceasta și schimbă statutele pentru a putea satisface cererii celeia, începând a ajutora în tot anul nu numai pe asociațiunea meseriașilor de aici, ci și pe cea din Sibiu și Cluș. Ba, după cum sunt informat presidiul societății „Transilvania” îl roagă ai comunica și vederile sale relativ la căile pe cari s'ar putea lucra mai cu succes la alegerea și formarea tinerilor aplicați la comerț, industrie și meserii. De atunci în tot anul s'au trimis de acolo câte 532 fr. pentru împărțirea de ajutoare la învățării de aici lipsiți de mijloace. Ajutoriu anual în bani a mai căpătat asociațiunea și dela biserica stului Nicolae de aici — mai înainte câte 100 fl. pe an — ear de 2 ani încoace câte 200 fl. Numai așa s'a mai putut produce micul progres ce s'a produs. Cultivarea învățării era o necesitate neapărată, mijloace nu erau și jertfa în aceasta direcțiune au adus-o câți-va prof. și anume DD: I. Popea, I. C. Tacit, L. Nastase, Dr. I. Bozocanu, Ip. Ilasievici, Dr. V. Glodariu și I. Dobreanu, ear de prezent dl A. Bărsan, cari au predat lecțiuni gratuite în decurs de mulți ani elevilor dela meserii.

Cred că este la locul seu a releva aci deși cam târziu câte-va momente ale adunării generale din acest an a desnumitei asociațiuni. Adunarea gen. din cestiune s'a convocat și s'a ținut la 8 Ian. v. a. c. și dintr'un incident, care trebuie să-l regrete ori ce român simțitor a fost necesitate imperioasă a se ține încă o ședință, carea s'a ținut la 22 Ian. a. c. În cuvântarea de deschidere a celei dintăiu șe-

dințe și-a arătat presidentul durerile sale adânc simțite, cari provin din cauza nespriginirii acestei folositoare iustituțiuni din partea românilor, căci nu s'ajută a se face progresul ce-l reclamă timpul. Din raportul comitetului se constată, că între alte încercări pentru procurarea de mijloace în favorul asociațiunii s'au trimis 105 apeluri către cei mai însemnați bărbați, dar numai din trei locuri a venit respuns cu o sumă de 305 franci. *) În anul 1883 s'au așezat 25 elevi la 11 telurite meserii: cu vestimente s'au ajutat 33, ear 8 învățării orfani cu câte un rând întreg de vestimente nouă dela un anonim; în spital s'au așezat 7 bolnavi, ear alți 11 au fost căutați gratuit de dl Dr. Baiulescu; stipendisti s'au 12 elevi, dar stipendiile pentru meseriile de fer și de postav s'au publicat în trei rânduri fără să se afle concurenți; pentru procurarea cunoștințelor necesari s'a mijlocit prin comitet, ca să cerceteze și învățării dela meserii scoala comercianților, carea se ține de două ori pe săptămână; aceasta scoală au cercetat'o 83 de învățării, dintre cari abia 33 au depus examen mulțamitor, din cauza slabei cercetării ce o cauzează măestrii: din România s'au așezat la 10 feliurite meserii 21 de elevi, dintre cari au ramas 17; aceștia au dat foarte mult de lucru cu deosebire d-lui president; sodali au eșit 7, dintre cari 3 s'au trimis cu ajutor în streinătate pentru de a se perfecționa. Societatea de lectură a sodalilor, carea încă este opera părintelui Baiulescu, se plânge că nare încăperea pentru ținerea ședințelor lor; — O pedecă și aceasta pentru progresul meseriașilor, tot așa se plâng și măestri români, că nu sunt sprijiniți de publicul român. Să alege o comisiune pentru premiarea obiectelor espuse de învățării. În legătură cu aceasta adunarea decide, a se provoca toți elevii a espune cu aceasta ocașiune un obiect lucrat de ei. Urmează raportul cassarului din care se vede că averea societății se urcă la cifra de fl. 3366,07 Adunarea după esaminarea numitelor raporturi votează comitetului absolutoriu și mulțamită la procesul verbal.

Comisiunea aleasă la începutul acestei ședințe pentru înscrierea de membrii noi, raportează la acest loc, că nu s'a înscris nici un membru; — ceea ce se ia cu regret la cunoștință. În fine dl president după ce a dat ființă acestei indispensabile asociațiuni după ce a susținut'o în întregitate și înflorire aproape esclusiv numai prin sine în decurs de 13 ani fără de a-și putea câștiga cel puțin atâta mângăere, ca să vadă odată spartă ghiata indiferentismului insolent al publicului român față de o instituțiune atât de binefăcătoare, și atât de necesară în Brașov, ca nicăirea înalt loc, după ce face atâta experiență seacă și disgustătoare — își dă dimisiunea din motivul nespriginirii acestei corporațiuni. Acest incident a făcut o impresiune foarte rea asupra tuturor membrilor asociațiunii, recunoscând cu toții, că singur D-sa e cu trup și suflet pentru această idee, ceea ce dovedesce din destul studiile sale publicate. Toate stăruințele adunării de a îndupleca pe Păr. Baiulescu să rămână în funcțiunea de president și mai departe, au fost zădărnice, căci rezoluțiunea d-sale era întărită cu cea mai mare măhnire din cauza împrejurărilor aretate, exprimându-se în mai multe rânduri, că după un timp oare care se va vedea coplesirea românilor brașoveni de streini și d-sa nu voesce să fie osândit. Cu toate acestea cei ce cunosc — cum a șis densus — beția în această direcțiune, s'au nutriți de convingerea că, când se vor interesa oamenii, d-sa ear va fi cu ei. În urmarea aceasta s'a convocat a doua ședință pe 22 Ian., în care s'au întregi postul de pretident prin părintele V. Sfetea.

Să reflectăm puțin și la trecut și să vedem ce spor a făcut această asociațiune dela începutul existenței sale. După istoricul societății, amintit mai sus, și după raporturile comitetului din anii următori se vede, că până aci s'au așezat 377 de copii la 19 feliurite meserii; mai cu toți acești copii au umblat păr. Baiulescu așa dîcînd de mână, de i-a așezat pe la meserii, si numai ei vor scii le câte necesități și necasuri i-a ajutat și i-a ocrotit, brașovenii români și streini au vădut, cum umblă cu copiii sdrăntoși și goli după sine pe la măiestrii în tot timpul, fie frumos, fie furtunos.

Dintre învățării așezăți câți n'ar fi eșit ca calfe și ca măiestrii cu cunoștințe frumoase, dacă ar fi fost și alții cu zelul acestui bărbat neobosit; între împregiurările actuale însă de abia au eșit 115 sodali și din aceștia 26 de măiestrii. Sciu din rapor-

*) Adunarea gener. din anul trecut alesese o comisiune de 5 membrii, pentru de a studia și a afla mijloace, prin cari ar putea ajunge asociațiunea la progresul reclamat de timp: aceea comisiune, neprimind ideea Părintelui Baiulescu, de a înființa ateliere pe acțiuni, au recomandat spre scopul amintit numai modalitatea de a se face apeluri la publicul român; de aci vine comitetul în raportul seu cu referada despre apeluri.

turele anilor trecuți, că idea presidentului era să lucrăm și să susținem cu seriozitate și cu ori ce jertfă scoala de meserii și, precum s'a șis mai sus, să înființăm ateliere de meserii, căci, dacă nu-i vom face înlesnire poporului a mai învăța și alte ocupațiuni pentru câștigarea pâinei de toate zilele, ei vor rămâne tot numai aceea ce au fost părinții și moșii lor, atunci plaga ce amenință pe poporul dela țară și mai mult pe cel de aici — miseria întunecului — față de pașii gigantici ce-i fac în toate direcțiunile culturale națiunile conlocuitoare, îl va amenința tot mai mult cu distrugere, atât prin înspăimântatul proletariat cât și prin emigrare; tractatul dsale publicat în „Transilvania” constată aceasta în mod statistic. Dsa mai cerea, că pe baza programei sale publicate în numitul tractat după principiul patronării, toți cei 600 de bărbați, cari pot fi membrii s'au între în sinul asociațiunii și să o ajute cu contribuiri ori cât de mici, — mai departe toți membri asociațiunii să lucre numai la măiestrii români. Cu toate acestea nu și-au bătut oamenii capul întru nimic, ca și când acestea ar fi nisce lucruri cu totul bagatele și lipsite de ori ce valoare.

Apoi să nu-i se altereze omului simțitor tot echilibrul intern la privirea astorfel de împregiurări?

Astfel sunt astăzi susținute aceste două reuniuni aici în Brașov, unde e mai mare trebuință de promovarea culturi populare în genere și în special a celei sociale și meseriale.

Lumea din afară cunoaște Brașovul ca cel dintăiu centru transilvănian, unde e concentrată mai multă forță națională, mai multă inteligență. Da! E prea adevărat, că Brașovul român (înțeleg românimea din Brașov) dispune de multe puteri intelectuale de diferite branșe — medici, advocați, profesori, comercianți, funcționari etc. — numai e păcatul mare, că puterile intelectuale cu energie de fer, cu abnegare de sine, când e vorba de jertfa în favorul progresului masei populare, s'au reduse la un număr minimal. Abstracțiune făcând dela jertfa dovedită în trecut la înființarea scoalelor medii de P. S. D. episcop Popasu și comercianții rom., — în timpul mai nou un Diamandi, un Baiulescu, un Lenger și în specialitatea sa un Murășan — atâta e tot, ear pășind mai departe cu mici excepțiuni te împedeci de indiferentism. Nu dîc și nu pot dîce, că oamenii nu și implinesc datoria; dar a-și implini omul datoria numai față de oficiul, ce-l ocupă, nu este de ajuns ci se mai cere dela el jertfa și pentru promovarea intereselor comune, de unde nu-i se ofere remunerațiuni. În privința aceasta dacă afli apatie, nepăsare la masa cea crudă a poporului, nu te prinde mirare, dar, când vești dispreț și lăncezire la clasa inteligentă, atunci tot internul și se tulbură, și se revoaltă și graiul își amuțesce.

Dacă am făcut aceste esclamațiuni, sunt numai, că e de dorit și e timpul suprem, când ar trebui, să se entusiasmeze inteligența numeroasă de aici pentru ridicarea masei populare brașovean, carele — după cum am aușit la o ocașiune dela unul dintre d-nii învățării de aici — e atât de părăsit și uitat, încât există chiar tineri și tinere cari n'au cercetat scoala de loc, de care ce nu i-a silit nimeni și cu atât mai puțin să-i înpintenat cineva la vre una dintre ocupațiunile rentabile și onorifice.

7. —

Satulung (Săcele), 9 Martie v. 1884. Domnul Redactor! Astăzi s'a ținut aici adunarea generală a despărțemintului I. (protopopiatul Brașovului) al Reuniunii învățării români ort. din districtul X (Brașov). Eu cred a nu fi lucrul de așa puțin interes pentru publicul român comunicarea desbaterilor astorfel de adunări; ceea ce mă îndemnă a ve și adresa aceste rânduri.

Mai multe adunări de acest fel s'au ținut aici în Satulung la biserica veche; cea de față însă pare a nu intra în resortul celor de mai înainte încât privește îngrigirea celor competenți de primirea oaspeților și preste tot de preparativele adunării. Dl Dorca directorul scoalei de aci și presidentul despărțemintului de astădată a arătat mai mult interes și considerare față de aceste adunări, de aceea a și meritat mulțamirile adunării aduse la încheierea ședinței ultime.

Conform statutelor s'a convocat această adunare pentru desbaterea unei teme didactice, care de astădată a fost: „Geografia în clasa I. și II. resp. în anul I. și II. de scoală.”

Nau fost trecut multe minute preste ora 9 a. m., carea era prefaptă și anunțată prin circularul de convocare, pentru începerea discuțiunilor și să și adunaseră mai toți membrii obligați, ear dintre neobligați DD.: St. Iosif directorul gimnasial și I. Popea prof. Din partea comitetului despărțemintului se presintă tema de mai sus lucrată de zelosul învățării I. Dariu. Tema a fost dezvoltată în modul

următoriu. Mai întâi s'a arătat materialul de propus în fiecare an de scoală, apoi a urmat desvoltarea metodică a lui. Tot astfel s'a făcut și critica elaboratului din partea adunării în ambele ședințe din nainte și de după prânț, primindu-se unanim pe lângă unele modificări. Onoare autorului cu atât mai vârtos, că e în continuă activitate. — După încheierea desbaterii nimitului elaborat urmări propunerii de sine stătătoare, dintre cari s'emi fie permis a releva una de o valoare regretabilă față de mult cercata noastră scoală. „Absențiile urmate din motive nescusabile se se arete autorităților superioare bisericesci și școlare spre pedepsirea vinovatului“. Această propunere s'a făcut din cauză, că a ajuns la cunoștința adunării — pe cale privată — scirea, cumcă într'o parohie s'a întemplat un cas, unde li s'a denegat învățătorilor viaticul și diurnele chiar din partea parochului. Parohia este cea din Brașovul vechiu; întemplarea — precăt este cunoscută până acum — e următoarea. Zeloșii învățători Mujlea și Șoneriu făcură la timpul seu quitanța pentru liquidarea banilor de drum și de diurne, o înaintară la episcop, carele și voi se o solvească, dar intracea i veni ceva în gând, și rugă pe învățători, să fie puțin cu răbdare până va întreba despre această solvire și pe Părintele. Se duse deci la acesta și-i făcu cunoscut lucrul, arătându-i quitanța. Răspunsul „Părintelui“ — se înțelege era decideră precum a și fost: „lasă-i se meargă și pe jos că și eu mergeam pe jos, când eram învățătoriu, ear bani nu avem!“ S'intoarse episcopul și aduse învățătorilor răspunsul negativ dar regretabil al „Părintelui“, în urma căruia învățătorii fură nevoiți a rămâne acasă.

E trist lucru, dar când s'ar cunoaște toate găluscile nemistuibile, căte au fost nevoiți se înghita numiții învățători numai ei vor fi sciind și D-șeu, plătinduli se pe lângă aceea față de scumpetea cea mare din Brașov un salariu abea de 300 fl. și cu toate acestea numiții învățători au arătat atăta tărie de spirit, încăt nu făcură întrebuițare de nici un necaz al lor, ca se nu supere cumva pe șeful lor și se urmeze apoi alte bombe mai explosive.

Închei cu speranța că se vor mai schimba timpurile în viitoriu, dacă nu s'au schimbat mai spre bine până acuma.

Varietăți.

(Postal) În comuna *Homorod Heviz*, comitatul Târnava mare este de ocupat postul de magistrul postal. Condițiuni contract de oficial și cauțiune fl. 100.

Emolumentele: salariu fl. 150 și paușal de cancelarie fl. 40.

Suplicile sunt a se adresa în termen de trei săptămâni la direcțiunea de postă în Sibiu.

* (Prelegeri literarie). Cu datul 9 Martie a. c. ni se scrie din Brașov: A seară — Joi — la 7 oare precis spațioasa și eleganta sală a gimnasiului român era indesuită de femei de toate etățile; după acest termen n'a mai intrat nimenea. Nu știu dacă caracterizează și pe bărbații de aici această precisiune! La aceeași oară începă dl A. Bărsan disertațiunea sa despre invasiunea popoarelor. Dsa vorbi despre Daci, Goți, Vandali, Gepedi, Huni și în fine, ceva despre venirea și aședarea Maghiarilor în țerile noastre. Disertațiunea a fost lucră cu mult tact și eleganță. În istoricul scurt și bine legat se mai opra din când în când la câte o descriere mai detaliată pentru de a apăsa unele caractere mai importante ale acelor popoară; așa descrie ferocitatea Hunilor, apucăturile înfricoșate ale Maghiarilor și altele. Mai pe urmă atinse esistența cător-va ducate române în Ungaria și în Transilvania.

Urmă apoi novela istorică „Alecsandru Lăpușneanul“, cetită de dl I. Panțu într'un ton atât de plăcut și bine accentuat încăt toate momentele descrise în aceea, impresionară pe auditoare. Conform programului hotărât deja mai nainte vându, că avea se mai urmeze cetirea numitei ceva după novele, dar din cauză că numerii esecutați fiind ceva lungi și obositori pentru ascultătoare se anunță, că programul s'a încheiat cu atăta. În general observ, că damele urmăriri în tăcere mormentală și cu mare atențiune toate amănuntele obiectelor percurse făcându-și reserva — de sigur — de a discuta despre acele materii la alte ocațiuni. O mică obiecțiune se-mi fie permisă față de disertațiunea istorică. Tăietura finală acestei disertațiuni a fost făcută așa de repentin, încăt publicul se află cu cea mai mare încordare în ascultarea urmării evenimentelor, când observarăm pe disertante, că co-boară treptele tribunului. Introducerea unei disertațiuni — cred eu — are pretensiunea de a capta pe pe auditori, ear încheiere a-i mulțăm.

Acestea sânt impresiunile mele din seara trecută. De astă dată închei comunicările mele în aparență, că ne vom mai revedea pe această cale.

* (Necrolog). Junimea română univertara din loc în numele seu, al părinților și consăngenilor aduce la trista cunoștința, că **Ioan Tipeiu**, medicinist de anul II la universitatea regiă din Cluș, născut în Zernești în 20 Ianuarie 1862, și-au dat sufletul în mâinile creatoriului în 21 Martiu 1884.

Remășițele pământesci s'au aședat spre repausul etern Dumineca în 23 Martie la 3 oare p. m. în cimiteriul orășenesc.

Cluș, 22 Martiu 1884.

Fie-i țerâna ușoară și memoria binecuvântată.

* (Rectificare.) Onorate D-le Redactor! În Nr. 29 al „Telegrafului Român“ din 10/22 Martie a. c. a apărut o corespondență din Săliște 7 Martie subscrisă de dl Argus.

În această corespondență s'au strecurat unele erori nu știu cu, sau fără intențiune. Spre constatarea adevărului mi permit a face următoarele reflexiuni:

La pct 6 unde se dice că dl protopresbiter Dr. Niculau Maier în raportul seu cătră sinod au raportat: „că fiind archiva în stare primitivă și neglijată de antecesorul d'ensului încă nu o a putut până de present pune în ordine.“ Acesta nu este esact. Dl protopresbiter imi aduc foarte bine aminte, în raportul d'ensului nau amintit de loc de nici o archivă. Pentru constatarea adevărului cred că dl protopresbiter la casa de lipsă va avea bunatate a pune la dispoziția On. Redacțiuni raportul seu.

Mai la vale dice dl Argus, că toți membrii sinodului au luat parte la banchet în localitățile d-lui protopresbiter. Aci imi permit a reflecta numai atăta dlui Argus că n'au fost banchet în localitățile dlui protopresbiter ci numai un prânț. Eu nici nu cred că dl protopresbiter al tractului Săliștei s'ar învoi ca în localitățile d'ensului se se dee banchet*.)

Mai departe l'aș ruga pe respectivul Argus, se nu mistifice adevărul precum au făcut cu cele dișe de părintele Hanzu că în toastul seu au mulțăm numai Escel. Sale că ce ne au trimis de conducătoriu pe un bărbat demn de chieamarea sa, ear nici decum cuvintele cari ile substitue Dl Argus**)

Acestea mă simt datoriu a le aduce la cunoștința On. public cetitoriu.

Unul dintre cei de față.

* La 13 Martiu st. n. a. c. a avut loc alegerea de medic cercual în cercul Arpaș, unde a fost afară de subscrisul, care mi am retras petițiunea, numai un competent și acela de naționalitate evreu. Alegătorii acelu cerc cari sunt români au preferit a absta dela vot decât a alege un străin și după cum sunt informat și acel competent vedându se înșelat în acceptarea sa și-au retras petițiunea.

Făcându-ve cunoscut cu cauza Vă rog a da loc în prețuitul dvoastre diar următoarei mele mulțămite.

Subscrisul vin a aduce sincera mea recunoștință și mulțămite tuturor alegătorilor din cercul Arpaș la alegerea de medic cercual, cari retragându-mi eu petițiunea, au preferit a absta cu toții dela vot decât a alege un străin.

Nu pot se trec cu vederea fara ca se nu laude aderința acelor alegători cătră un conațional dorindule asemenea sentimente si aderința față de toate alegerile și asigurându-i tot odată că pentru încrederea pusă în mine cu astă ocaziune m'a deobligat ca pe viitor cu un zel și putere indoită se lucru pentru binele și înaintarea lor încăt mă ajută puterile mele spirituale și phisice.

Rogându-i încă odată a primi cordiala mea mulțămite provenită din abundența sincerității mele i salut și remân până la revedere la noua alegere.

Avrig, 17 Martiu 1884.

Stimătoriu.

Philipovits Ioan,
medic cercual.

* (Anecdote despre Young). Young vestit prin scrierea sa „Noptile“ se duse într'o di se se preumbe pe Tamisa cu mai multe doamne pe cari le cunoștea. Ca se le facă se petreacă mai bine cântă diferite arii cu fluerul, instrument în care el escela. Vându îns, că o barcă în care erau mai mulți oficeri, se ținea de luntrea în care era el, se opră din cântat și puse fluerul în buzunar.

*) Ce înțelegeți D-voastră în Seliște sub banchet? și ce sub prânț? Red.

**) Susceptibili trebuie se mai fiți D-voastră prin Săliște, dacă și la punctul acesta faceți excepțiune, și nu vedeți că voind a rectifica pre corespondentul nostru, în realitate l întreceți în zelul seu de a înfrumșea lucrul Red.

„Pentru ce nu vrei se mai cânti? il întreba un oficer, restit.

— Pentru ce mă întrebi? răspuse Young. Nu vreau se mai cânt.

— Se faci bine se începi se cânti ear, dice oficeriul.

— Dar...

— Începe, îți dic! ori te arunc în Tamisa!“ Young vându că doamnele cu care era se spe-riaseră foarte tare, s'a hotărâ se facă pe voia oficeriului; scoase fluerul și începu se cânte.

Când ajunseră amândouă bărcile la mal, luă pe oficer de o parte:

„Dacă esci om de onoare îi dice Young se-mi dai cuvânt de glumele dtale obraznce. Te aștept mâne, fără martori, și armat numai cu sabia.“

Oficerul primi. Hotărâ ceasul și un loc retras, pe urmă se despărțiră ca doi buni prieteni.

A doua di Young veni cel dintăiu la locul de întelnire. Cum ajunse oficerul, Young scoase un pistol din puzunar și ochi pe adversar.

— Ce fel! vrei se mă uciți! dișe acesta indignat.

— Nici de cum! Numai, te poftesc se joci un moment, răspuse Young.

— Cum?...

— Dacă nu joci chiar acum, îți sdrobesc creerii! Oficerul vru se se mai împotrivescă, însă înzadar; fu silit se joace.

— Bine! dișe Young, după ce jucă oficerul. Eri dta mai făcut se cânt fără voie din fluer, a di te-am silit se joci; una pentru alta. Dar dacă vrei și altfel de satisfacție, sânt gata se-ți dau.

Oficerul își cunoșcu greșala, și îmbrățișă pe Young. Din diua aceea remaseră buni preteni.

* (Dracu în capcană). În satul Csatar — scrie „Nyitravidéki Lapok“ — s'a întemplat nu de mult o istorie foarte ciudată: Noaptea târziu se află la patul unei țerance, a cărui bărbat nu era acasă, un vițel care o destepta din somn și-i ceru bani în limba slovacă. Ori cine își poate inchipui spaima, ce o cuprinse pe beata femeie, stând față în față cu un vițel, care îi spuse verde numai decât că el este dracul. Spăriată îi dete la moment 200 fl., cari îi avea în ladă; dar dracul nu s'a mulțăm, ci mănios începă a face larmă, smulse copilul din leagăn și cu gura mare cerea dela d'ensa mai mult. Sermana femeie se rugă plângând se-i dea copilul înapoi, spunându-i de repeți ori că bani numai are, dar se afla carne în pod destulă, s'o ia și se o ducă cu sine. Deși se scie, că dracul când u'are alt ceva mănâncă și musce, totuși blăstematul luă o lmină și caută prin pod după carne.

Din nenorocire tocmai atuncă trece patrola de geandarmi prin sat și vându lumină în pod, întrebară dela fereastră pe sermana femeie, ce lumină e în pod. Pălăria cu pene a gendarmilor mări spaima nenorocitei, care credea că dracul a trimes după slujbașii sei, se vină se-i ajute; drept aceea îi ruga plângând, se i dea pace, căci dracul cel mai bêtân, adecă jupânul Scaraočki s'a suit în pod se ia carne. Geandarmi intrară cu toate acestea în lăuntru și când erau se se urce în pod dracul scăpa de pe trepte jos, ei îl primiră amicabil și-l duseră la judele comunal ca se-l lege. Judele îns nu era acasă și judeceasa nu scia se le spună unde s'a dus. Intracea d'ensa privi mai de aproape la dracul prins și strigă înspăimântată că clare cismele bărbatului seu.“ Gendarmii luară pelea jos și ce se vede, era Domnul jude în persoană, care în aceeași noapte fu transportat la Ár-Maroth și predat în mâinile tribunalului. Astfel s'a prins dracul, cât a fost de viclen în clește!

Numărul de adi conține un inserat interesant. Cu evitarea unui mijlocitoriu ajunge cumpărătoriu și consumantul a și procura nemijlocit. 1. Fie-care firmă trebuie se fie isvor nemijlocit. 2. Se estradee la dorința mărfuri eftine și de valoare. 3. Mărfurile însemnate cu stea la administrațiunea anunțiului se capetă cu 10% mai eftine ca procurate directe. 4. O carte de corespondență ajunge ca omul se poată procura ori și ce. Mărfurile se trimet după ptiță în un pachet. 5. Cu cine comandă mărfuri cores-pundem gratuit. 6. Mărfurile peste 10 fl. până la 5 chilo se espedează gratuit. 7. Reprimim mărfurile cari nu convin. 8. Vânduții primesc rabatele ca și dela firme. 9. Se poate solvi în rate. 10. La comande trimitem carte de corespondență, pe care cumpărătorul ne încunoștințează despre complăcerea sau jalba sa. A se vedea inseratul „Unicul“ etc.

Loterie

Mercuri în 26 Martie 1884.

Brinn: 25 10 3 77 53

Bursa de Viena și Pesta.

Din 24 Martie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	122.50	122.20
Galbin	5.68	5.68
Napoleon	9.60 ^{1/2}	9.60
London (pe polița de trei luni)	121.40	121.45

Nr. 1228 Plen.

[698] 2-3

Nr. 248 - 1884.

[700] 1-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de profesor extraordinariu pentru muzica vocală și instrumentală la seminarul arhidieceșan pedagogico-teologic din Sibiu cu salariu anual de 800 fl. prin aceasta se publică concurs sub următoarele condițiuni:

Chemarea acestui profesor este a instrui pe elevii seminarului în elementele teoriei muzicale și în special în muzica vocală și în metodică acesteia; apoi a forma din elevii seminarului un chor bisericesc și pe acesta a-l conduce în toate Duminicile și sărbătorile la executarea cântărilor artistice bisericesci în biserica catedrală; în fine a instrui pe elevii seminarului în armoniu și în vioară, ca instrumente auxiliare la instruirea în muzica vocală.

Cei ce doresc a ocupa acest post profesoral au să-și astearnă suplicele lor, instruite cu atestate de calificare în această specialitate, la consistoriul arhidieceșan în termen de 30 de zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia arhidieceșană „Telegraf Rom.”

Dat din ședința plenară a consis. arhid. ținută în Sibiu la 5 Martie 1884.

Edict.

Pentru vânzarea a lor **2000 lemne de brad vii** (pe picioare) cu diametrul la trupușă dela 12. policari în sus (lemne merunte de caule-plute mici) din pădurea bisericească și a școlii profesionale gr. or. a comunei **Poleți**, protopresbiteratul Reghinului — prețuit dărabul în 90 cr. v. a. prin pricepători de lucru, — se publică prin aceasta — în urma concediului Preaven. Consistoriu arhidieceșan dto 23 Ianuarie a. c. Nr. 380. Eptr. — licitațiune pe 8

Aprile a. c. st. n. la 2 oare post-meridiane ținândă la casa comunală în Poleț. — O terțialitate din prețul de cumpărare are a-se depune la închirierea Contractului, ear' celelalte în 10 August și 12 Octombrie a. c.

Condițiunile mai de aproape se pot erua dela subscrișul Oficiu protopresbiteral.

Oficiu protopresbiteral gr. or. al tractului Reghinului.

Idicel, 9/21 Martiu, 1884.

Galaction Șagău,
protopresbiter.

Anunțiu.

Am onoare a atrage atențiunea On. public asupra **depozitului meu**

de încălțăminte

provădūt acum de curēnd **cu tot felul de păpuși** pre lângă prețul cel mai moderat.

Mihael Bachholzky,

[697] 2-3

păpușariu.

Sibiu, Rosenanger Nr. 16.

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA.”

A XV-a adunare generală ordinară

va avē loc **Duminică în 6 Aprile 1884 c. n.** la **3 oare** după prānd în casa proprie (strada Cisnădiei Nr. 5.)

Obiecte:

1. Darea de samă despre afacerile anului 1883 și bilanțul anual.
2. Raportul comitetului de revisiune.
3. Întregirea consiliului administrativ,
4. Propuneri incurse.
5. Sorțiri de obligațiuni ale fondului de întemeiere.

Sibiu în 17 Martie 1884.

[699] 2-2

Consiliul administrativ.

MORBURI SECRETE

le vindec pe basa esperiențelor celor mai nouē științifice, chiar și în casurile cele mai desparate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale **pecatelor secrete din tinerețe (onania), destrucțiunea nervilor și impotența.** Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb. [645] 14

Dr. Bella,

membru la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS.

Unicul, cel mai avantajos și mai bun mod de comandare!

Articuli și lucrurile înșirate se pot comanda dela firmele numite de primul rang mai avantajos și mai sigur numai și exclusiv dela redacțiunea

„Anunțul internațional”

(Budapesta VII. Károlykőr 7).

Se garantează următoarele **avantajie**: 1. Articuli și lucruri numai de calitate cea mai bună se expediază dela firmele de primul rang celor ce fac comande, numai cu prețurile originale, după curant original. — 2. Comandatorul poate să-și acopere toate trebuințele printr'o singură cartă de corespondență și poate economisa separat speșele de expedițiune. — 3. Din prețul **fixat** pentru articuli și lucrurile marcate cu o stea **dăm rabat** 10% și dela 10 fl. în sus expediam toate franco. — 4. Comandele și corespondențele respectivului le efectuim gratuit. Expedițiunile le îngrigesce expedițiunea română a Dlui Stănescu.

Pentru fie-care comandă oferim **garanție întreită**: din partea firmei, a spediturii și a redacțiunii „Anunțul internațional”.

I. Specialități de cură.

Spirit de vin acid Brázay, pentru 42 de boale diverse, de un efect ne mai pomenit, neapărat de lipsă în ori ce casă. Prețul 80 și 40 cr.

Cafea Ungaria. Dela Szalady Antal. Pentru dureri de stomach, dissenterie. Efect minunat de bun. Pentru sēnătoși de neprețuit. Un chilo 1 fl. 20 cr.

Plastru universal pentru rane, Forty, vindecă ori ce rană la moment. După curant. Unsoare de rane universală de **M. Weisz**, prețul 30, 50 cr. și 1 fl.

Beri sanitare **Hoff loan** 1 ploscă 60 cr. Zacharicale smăltuite 20 cr., esență de malt 70 cr. **Strausz B.** bere de piept, pilule recoroitoare și pastile de pe piept. După curant. **Pilule sanitare carpatine** contra tasei, scrofulelor și contra durerilor de piept din magazinul principal al lui Friedrich cu 21 cr.

Specialități de cură din magazinul principal a lui Török József: Pentru prāsirea de barbă 2 fl. 60 cr. Vas bravais 3 fl. Recomandăm în deosebi:

Esență de ochi de Dr. Lebois, apă de cură pentru ochi franceză, de un efect mare și pentru întărirea ochilor sănătoși, indispensabilă pentru ori ce familie îngrijată de organele vederei la membrii sei; neapărat de lipsă pentru ochi slabi, bolnavi și cășunători de durere și în genere pentru ori ce boală sau incomoditate de ochi, ca o medicină din cele mai escelente de soiul acesta de cură și recunoscută ca cea mai bună și recomandată din partea celor mai autorizați doctori de medicină.

Esență de pelin. Medicament premiat cu medalia de aur, bun pentru emoroides, lipsă de apetit etc. Amestecat cu vin dă pelinul cel mai escelent. Plosca mare (de 1 1/2 litră) 3 fl. 50 cr.

Flanel pentru reumatism din farmacia lui Török Josef.

„**Săpun din planta „Sultana”**, soiul Nemencsek, pentru boale de piele, pete de ficat, pete pe față, mătreață și contra migrenei. Prețul 35 cr.

Din farmacia lui Fácányi se capetă următoarele speci de cură: 1. **Mustarul dulce** de Fácányi. Cu efect extraordinar și eminent sigur contra catarului de gât, intestine și stomac etc., în casuri de lipsă de apetit, recunoscut de mai mulți cu recomandațiuni numeroase, veritabile și sincere. Prețul: 1 fl. sau 50 cr. — 2. **Săpun Fhenil**, cel mai bun săpun de cură 1 fl. — 3. **Spirit de vin serat** în compozițiunea cea mai veritabilă unicul cu efect sigur, 80 și 40 cr. — 4. **Papir contra reumei**, vindecă momentan ori ce durere de dinți, cap și reumă.

Preste acest preț toate specialitățile de medicamente după curant.

II. Parfumerii.

Puder-Blaha din parfumeria lui M. Müller. Tot acolo se află ori ce felu de pudere și parfumuri. — „**Juno-crème**” **Jaulus** din materie fără ingrediente minerale și nesticăcioase, contra petelor, pete de ficat, 1 fl. 50 cr. „**Juno-pasta**” pentru albirea ca neaua a feții — 2 fl. — „**Juno-puder**” 60 cr. Recomandate în modul cel mai favorabil de instituttele chemice din Viena și Budapesta. Parfumarii indispensabile pentru toaletă.

Medicament nou unguresc pentru coloratul părului pentru redobândirea colorarei naturale. Specia Tokody prețul 2 fl. 50 cr.

Săpun parfumat Sultana. Indispensabil în ori ce budoar, de un efect recunoscut extraordinar. Prețul 3 bucăți 1 fl. Soiul Nemencsek.

Medicament pentru crescerea părului. Secretul familiei a lui R. Hausner. Prețul 1 fl. 40 cr.

Preste acest preț ori ce parfum după curant.

III. Articuli de economia casei.

Fabricatele din „**Prima fabrică ung. de unsoare neagră de piele**” (Schuhwiche). Unsoare neagră pentru pei 1 fl. 20 cr., galbină 1 fl. 50 cr. Lac duplu venețian 60 cr. de Nemencsek, speditorul de curte a archid. Iosif. Speditor militar, polițian etc.

Cleiu universal rece de Singer. Pentru cleirea bușilor, sticlelor, pipelor, bucăților de lemne și a peilor 30, 50 și 80 cr.

Poleitură de lac Mosánsky. Pentru curățirea metalelor — soiul Nemencsek 10 cr. **Prav contra insectelor de Polsch** 1 fl. **Prav pentru stērpirea cloșanilor** de Reiss 1 fl.

Articuli de modă, vestminte.

Articuli de modă pentru bărbați și schimburi de B. Roman, croitor. Vestminte albe sanitar și îmbrăcăminte de Dr. August Jäger din magazinul principal din Budapesta. Pălării din magazinul principal al lui Nyerges.

Articuli de modă pentru femei dela speditorii de curte Monasterli și Kuzmik. Vestminte femeesci dela Friederich, din croitoria principală a fostilor Alter și Kiss.

Păpuși din fabrica lui Lőrincz István, pentru bărbați, dame și copii.

Preste acest preț curantul normal.

Felurimi.

Se recomandă produsele de spirit, drojde de bere, liqueur, rum și esența de oțet, din fabrica societății Gschwindt.

Mobili de casă, dela I. Benyovics. Scaun excellentiar, pentru 16 scopuri de C. Schöberl. Căși de bani, de Fr. Wiese, speditor de curte. **Mobili de fer**, de H. Stitz. **Porțelan și vase** dela speditorul de curte T. Hüttl.

Sticlării din fabrica lui Stölzle și fii. **Trāsuri și calesce** din fabrica lui Iosif Bogdan. **Recusite pentru cai** de L. Szigeti. **Recusite din gimnastică**, unelte, petri de moară, recusite de cuină, de Geitner și Rausen.

Biliard și mese de joc de J. Gyöngyösy. „**Ariston**” instrument musical ce cântă de sine, 25 fl., din magazinul principal. „**Orchestrion**” orchestru admirabil, cântă de sine, dela 1000 fl. în sus, din fabrica principală. **Clavire** din fabrica lui Lédeczy.

Puși de vēnat, pistoale etc. dela speditorul de curte Kirner. **Recusite de vēnat** și pentru călătorie, dela T. Kertész

Mașini economice, englezesci, franțozesci, nemțesci, americane și din patrie ale Dlui G. Tarnóczy, recunoscute ca cele mai bune în monarchie. Decorate la toate esposițiunile cu medalie de clasa primă. **Mașini de cusut** de Neidlinger. Instrumente necesarii la măiestrii de Geitner și Rausch.

Cele mai emente vinuri spumegătoare din Franța, dela L. Müller, reprezentantele firmei Jaques Louis Frères în Budapesta Grand vin dela courone 3 fl. 80 cr. Carte blanche 1-ère chois 3 fl. 50 cr.

Essenții pentru gătirea liqueur-elor de ori ce soi, din fabrica lui A. Watterich. **Portrete succese frumoase**, din laboratoriu lui J. Neumann, Zugrăviă de cărbune 3 fl., de cretă 6 fl., de oleu (mărirea întreagă) dela 8 fl. în sus. Icoanele se remit nevătimate. Stindarde cu portrete pentru alegeri, din laboratoriu lui J. Neumann.

Lucruri de gravură, sigile, stampilii, marce de sigil, monograme, cu prețul cel mai eștin.

Cu un cuvēnt, ori ce obiect și articlu, se gătesce și se trimite conform tarifei tipărite.

Primul loc central de speduire a tuturor productelor, articilor și fabricatorilor de esport din Ungaria (vin de Tocai, Mēnes, din ținutul Balaton, prin L. Vomossy, bere de Kőbánya, dela Dittrich și Gottschling, pipe de Semnitz dela F. Heller, fer unguresc, otel etc. dela P. C. Vadhus, lampe, papir, săpun, paprica (ardeiu) de Seghedin etc.), procurēndule toate dela isvoarele cele mai directe, cu prețuri ficate și cu prețul stabilit în tarifa respectivelor firme. E de ajuns a adresa o cartă de corespondința la redacțiunea:

[671] 6-7

„Anunțul internațional”.

(Budapesta VII. Károly körut 7.)

Efectuire promptă, onorabilă și grabnică.